

13 DES. 1994
FISKERIDIREKTORATET
ELFVINGEN

ÅRSMELDING 1993

FISKERIRETTLEIAREN
|
HARAM, SKODJE, ØRSKOG
VESTNES OG RAUMA

F O R O R D

I fylgje lova om rettleiingstenesta i fiskerinæringa, og paragraf 10 i instruks for fiskerirettleiingar, skal fiskerirettleiaren utarbeide årsmelding med oversikt over dei ulike gjeremål ved fiskerikontoret det føregåande år.

Årsmeldinga skal gi eit anvendelig bilete av utviklinga innan distriktets fiskerinæring i beretningsåret. Den representerer som sådan eit viktig hjelpemiddel i sakshandsaminga for fiskerinemnda og fiskerirettleiar, og venteleg også for kommunepolitikarar i deira arbeid med næringsverksemd.

Årsmeldinga er utarbeidd av underskrivne fiskerirettleiar, og den er i tråd med Fiskeridirektoratets reviderte opplegg for "standardisering av årsmeldingar for fiskerirettleiarar", likevel med unntak av einskilte endringar tilpasset vårt distrikt.

Ein gjer merksam på at tala i tabellane i årsmeldinga bør sjåast på som "grov" fiskeristatistikk innhenta frå eit foreløpig data-grunnlag. Det kan difor verte aktuelt å korrigere tal-grunnlaget i statistikken for 1993 dersom det seinare kjem inn nye og meir nøyaktige data.

Brattvåg, 10. oktober 1994

Olav Johan Flaa

I N N H A L D S L I S T E

Side

1.	KORT OM RETTLEIARDISTRIKTET	3
2.	SAMANDRAG	6
3.	SYSSELSETTINGA I FISKERINÆRINGA	13
	3.1. Sysselsetting i fisket	13
	3.2. Sysselsetting i foredlingsleddet	15
	3.3. Sysselsetting i oppdrettsnæringa	16
4.	FISKEFLATEN	17
	4.1. Merkeregisteret	17
	4.2. Konesjonsbildet for kommunane	19
5.	FOEDLINGSLEDDET	20
	5.1. Fiskebedriftene	20
	5.2. Råstoff, produksjon	20
6.	RÅSTOFFSITUASJONEN/ILANDFØRT KVANTUM	22
	6.1. Fiskeflåtens leveringar	22
7.	FISKEOPPDRETT/AKVAKULTUR	24
	7.1. Oppdrett av matfisk og settefisk (laks og aure)	24
	7.2. Oppdrett av andre marine fiskearter og skjel- dyrking	26
8.	ANDRE VERKSEMDER	28
	8.1. Interessante hendingar	28
	8.2. Kystsonenplanlegging	28
	8.3. Fiskerihammesaker	28
	8.4. Samarbeidstiltak	29
	8.5. Fiskeriutdanning	29
	8.6. Sikkerhetsopplæring for fiskarar	30

1. KORT OM RETTLEIARDISTRIKTET

Rettleiardistriktet består av dei fem kommunane Haram, Skodje, Ørskog, Vestnes og Rauma. Rauma kommune vart innlemma i rettleiardistriktet etter at det formelt var oppretta og vart først teke med i årsmeldinga førre året. Regionen hadde pr. 01.01.94 eit folketal på 28 124.

Når det gjeld person- og godstrafikken i distriktet er den basert både på sjøverts og landverts samband. Møre og Romsdal Fylkesbåtar syter for den rutegåande trafikken til sjøs. Denne trafikken går no både med ferje og snøggbåt. Ved sida av den vanlege buss- og godsrutekjøringa, går også mykje av godstrafikken med lastebilar.

Haram kommune hadde pr. 01.01.94 eit folketal på 8 617. Det er ein auke på 32 personar samanlikna med i fjor. Haram er den nordlegaste av kommunane på Sunnmøre og ligg om lag midtvegs mellom byane Ålesund og Molde. Av grannekommunane ligg Giske i vest, Ålesund og Skodje i sør, Vestnes og Midsund i aust og Sandøy i nord. Kommunen er delt inn i eit fastlandsområde og ei øygruppe. På fastlandet ligg bygdene Søvik, Vatne og kommunesenteret Brattvåg.

Øygruppa som ligg utanfor Sunnmørskysten vert kalla Nordøyane. Fire av desse øyane høyrer Haram til. Det er: Lepsøy, Haramsøy, Skuløya/Flemsøya og Fjørtoft. Skipsleia skil desse øyane frå fastlandet av Haram. Øygruppa strekk seg elles frå Vigrafjorden i sør til Harøyfjorden i nord. Berre Skodje og Vestnes har landverts grenser til Haram. Dei andre kommunane er skilde frå Haram ved fjordar og meir eller mindre opne havstykke.

Haram er ein stor fiskerikommune. I dei seinare åra er også havbruk etter kvart kome med som ein betydningsfull del av næringa. Storparten av industrien er maritim og har i meir eller mindre grad hatt sitt utgangspunkt i fiskeria. Av kommunens totale arbeidsstokk er i underkant av 2000 personar sysselsett i industrien. Medan bortimot 80 % av industriarbeidsplassane er tilknytta maritim industri.

Skodje kommune hadde pr. 01.01.94 eit folketal på 3 353. Folketalet auka med 16 personar det siste året. Skodje kommune er ein del av Ålesundsregionen og har eit stort og variert arbeidsmarked som ligg innanfor 30 minutts reiseavstand. Mange innbyggjarar pendlar av den grunn til nabokommunane. Skogbruk og jordbruk er viktige deler av næringslivet i kommunen. Ved sida av dette er det også verksemdar innanfor møbelindustri, plastindustri og trelastlager. Fiske og fiskeoppdrett er au ein viktig del av næringslivet i kommunen.

Ørskog kommune hadde pr. 01.01.94 eit folketal på 1 989 innbyggjarar, og det er ein auke på 24 frå same tidspunkt i fjor. Kommunen ligg sentralt til på nordsida av Storfjorden som eit bindeledd mellom dei ytre kyststroka og dei indre fjordbygdene på nordre Sunnmøre. Tettstaden Sjøholt er kommune- og administrasjons-senter. Herfrå er det vegsamband som fører vidare til Alesund og austover til Romsdal og Austlandet. Kommunen har på det viset god geografisk beliggenhet og gode kommunikasjonstilhøve. Hovudvekta i næringane ligg innanfor varehandel, service, møbelindustri og bygg og anlegg. Landbruksnæringane er og ein viktig del av næringslivet og for sysselsetjinga i kommunen. Sjølv om det er berre eit fåtal registrerte fiskarar, er fiske saman med oppdrett-snæringa i kommunen viktig for busetjinga.

Vestnes kommune hadde pr. 01.01.94 eit folketal på 6 454, og det er ein auke på 4 innbyggjarar samanlikna med i fjor. Vestnes er ein stor industrikommune der skipsbyggingsindustrien er den dominerande del. Ved sida av dette finst det også berekraftig jordbruksdrift i deler av kommunen. Fiske og fiskeoppdrett inngår også som ein del av næringslivet og spelar ein viktig rolle når det gjeld sysselsetjing og busetjing.

Rauma kommune hadde pr. 01.01.94 eit folketal på 7 711 innbyggjarar, og det er ein reduksjon på 79 frå same tidspunkt i fjor. Rauma kommune er ein av dei største kommunane i fylket med eit areal som nesten er like stort som Vestfold fylke. Men berre 1/7 av arealet er produktiv jord og skog. Resten er for det meste fjellområder. Tettstaden Åndalsnes er kommune- og administrasjons-senter. Herfrå går det jernbane til Austlandet. E 69 går gjennom kommunen, og det er daglege bussforbindelser til Alesund, Molde og Kristiansund. Til flyplass i Molde er det 1 1/2 times køyring og til flyplass i Alesund er det ca. 2 timer. Rauma er ein stor jordbrukskommune. Men kommunen har også monalege industriverksemder innanfor konfeksjon, møbel, betongvarer og bygg/anlegg. Service og varehandel er og ein viktig del av næringslivet i kommunen. Fjordfiske og fiskeoppdrett inngår også som ein del av næringslivet og spelar ein vesentleg rolle når det gjeld sysselsetjing og busetjing.

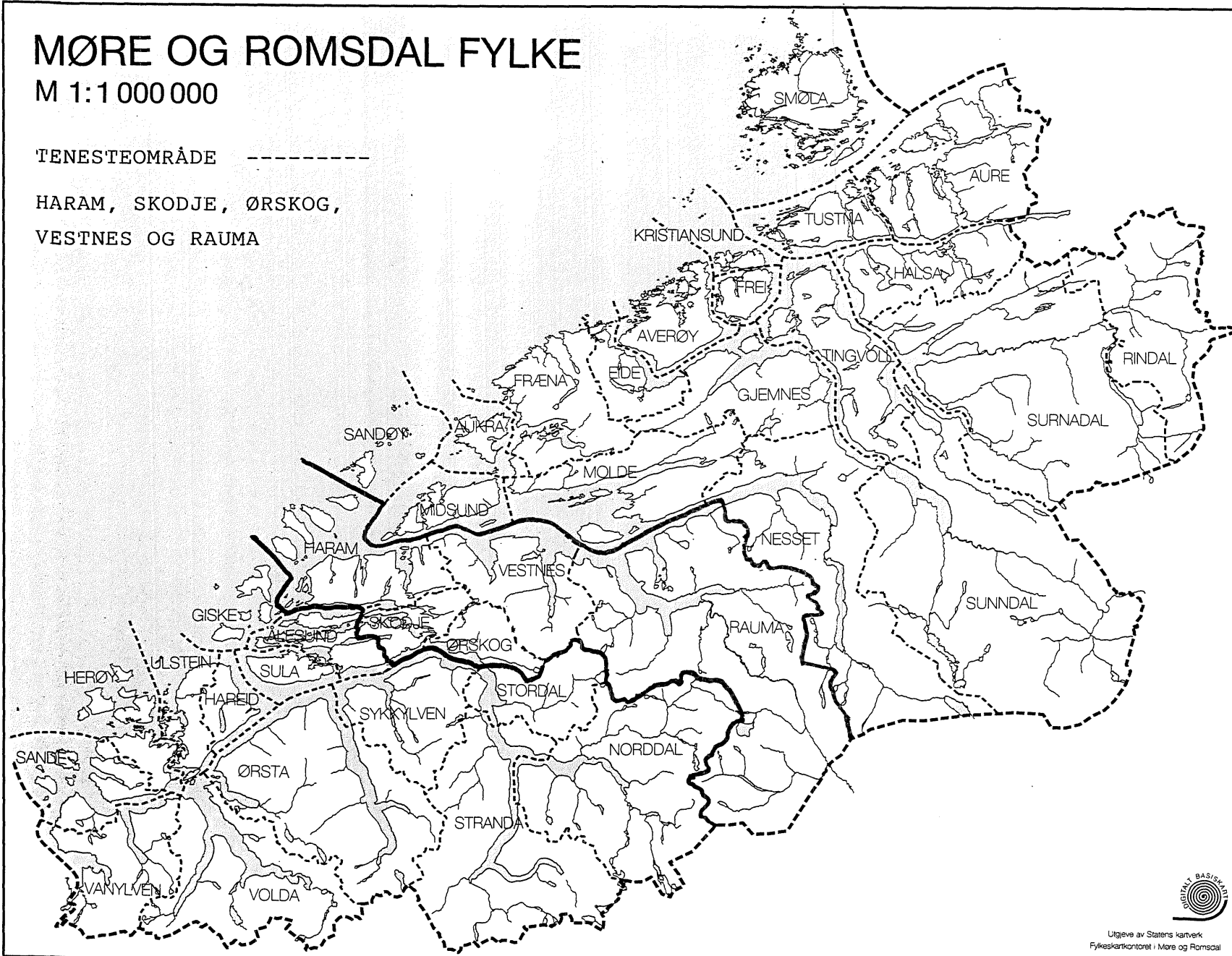
MØRE OG ROMSDAL FYLKE

M 1:1 000 000

TENESTEOMRÅDE -----

HARAM, SKODJE, ØRSKOG,
VESTNES OG RAUMA

7046000
530000

- 5 -

6871000
304000

Trykk: Statens kartverk 4-89

Utgave av Statens kartverk
Fylkeskartkontoret i Møre og Romsdal

2. S A M A N D R A G

Sysselsetting i fisket

Fiskarar på blad B har fiske eller fangst som hovudyrke, medan fiskarar på blad A har fiske eller fangst som biyrke.

I vårt distrikt er det registrert ein reduksjon i talet på manntalsførde fiskarar på blad B frå 596 i 1992 til 556 i 1993.

Ved utgangen av meldingsåret var det på A- og B-manntalet registrert til saman 652 fiskarar i distriktet, medan det i fjor til same tid var registrert 688 fiskarar.

43 % av alle fiskarane i distriktet, inkludert dei som står på A-lista i manntalet, er under 30 år.

Sysselsetting i foredlingsleddet

Siste året var det sysselsatt i alt 133 personar ved foredlingsanlegga, og det utgjer totalt 90 årsverk, medan tala i fjor var hhv. 124 sysselsatte og 81 årsverk. Aukinga i talet på sysselsatte i foredlingsleddet kan etter alt å dømma skuldast at anlegga har hatt god tilgang på fiskeråstoff.

Av samla årsverk i foredlingsleddet siste året utgjer kvinnelege arbeidstakarar ca. 43 %.

Sysselsetting i oppdrettsnæringa

Oppdrettsnæringa i distriktet sysselsatte i 1993 i alt 88 personar på heil- og deltid, og det tilsvarer omtrent 67 årsverk. Av samla årsverk i oppdrettsnæringa utgjer kvinnelege arbeidstakarar ca. 16 % i meldingsåret, og det er likt med i fjor. Talet på sysselsatte i oppdrettsnæringa i meldingsåret og året før har halde seg ganske stabilt.

Fiskeflåten

Utviklinga i talet på merkeregistrerte fiskefartøy i distriktet har vore stabil i meldingsåret. Totalt var det per 31.12. registrert 109 fartøy. Av desse er det 79 fartøy som soknar til Haram kommune. Tilnærmet 47 % av fiskeflåten i Haram består av fartøy i storleiksgruppa over 10 meter, medan 25 % av fartøya er i gruppa over 30 meter. Desse er alle havgåande fartøy samansett av bl.a: fabrikktrålarar, ferskfisk- og industritrålarar, ringnotfartøy og banklinefartøy (autolinefartøy).

Når det gjeld aldersfordelinga er 73 % av fiskeflåten i Haram bygd etter 1970.

Av i alt 20 fartøy i storleiksgruppa over 30 meter lengde, finn ein at 15 fartøy er bygd etter 1970. Dette tilsvare 75 % av fartøya i denne storleiksgruppa.

Haram kommune har ein stor og variert fiskeflåte. Både standard og alderssamansetning har stort sett utvikla seg i positiv retning dei 10 siste åra. Dette skuldast at reiarlaga i kommunen jamt over har vore flinke til å foreta ombygging og modernisering av båtane.

Likevel vil det i nærmaste framtid vere behov for ytterlegare fornying av flåten. Og då tenkjer ein her særleg på bygging av nye havgåande båtar. Dette for å ikke verte akterutsegla i konkurransen med andre nasjoner som det er naturleg å samanlikne seg med.

Ser ein på dei øvrige kommunane i distriktet finn ein at det har vore ein auke i talet på merkeregistrerte fartøy frå 26 i 1992 til 30 i 1993.

I Skodje var det pr. 31.12. registrert i alt 9 fartøy. Dette er 3 fartøy meir enn året før. Berre eitt av fartøya var over 10 meter lengde. Alle fartøya var bygd etter 1970.

I Ørskog var det pr. 31.12. berre eitt merkeregistrert fartøy. Det er det same som året før. Fartøyet var under 10 meter lengde og bygd etter 1970.

I Vestnes var det pr. 31.12. registrert i alt 15 fartøy, og det er det same som året før. 12 fartøy var under 10 meter lengde. Tilnærmet 67 % av fartøya var bygd etter 1970.

I Rauma var det pr. 31.12. registrert i alt 5 fartøy, og dette er eitt fartøy meir enn året før. Alle fartøya var under 10 meter lengde. 4 fartøy var bygd etter 1970.

Når det gjeld sjarkflåten bør ein ha som målsetjing å legge forholda til rette sånn at ungdommen også finn det attraktivt å satse på denne fartøygruppa.

Konsesjonsbildet for kommunane

I Haram kommune var det pr. 31.12. registrert i alt 19 konsesjonar. Det er 12 fiskefartøy som har desse konsesjonane. Medan det i fjor til same tid var registrert i alt 22 konsesjonar fordelt på 13 fiskefartøy. Årsaka til reduksjonen i talet på konsesjonar i Haram skuldast avgang på eitt større ringnotfartøy i meldingsåret.

Dei andre kommunane i distriktet har ikkje fiskekonsesjonar.

Foredlingsleddet

Det er i alt 10 fiskeforedlingsanlegg i distriktet. Av disse er 4 anlegg tilknyttet oppdrettsverksemd.

Fiskeindustrianelegga omsatte torske- og sildefisk for bortimot 140 mill. kroner i meldingsåret. Mesteparten av ilandført fiskeråstoff i torskesektoren vert foredla til saltfisk og klippfisk. Noko av råstoffet vert også filetert og fryst ombord i fartøya og deretter eksportert direkte til utlandet.

I sildesektoren vert mesteparten av fiskeråstoffet fryst rund, salta i tønner og eksportert til utlandet. Berre ein liten del av silderåstoffet vert foredla til ferdigvare i distriktet.

Ein av fiskebedriftane i vårt distrikt driv med foredling av krabbe. Bedriften har eit årleg innkjøp av råstoff på omlag 50 tonn krabbe, rekna rund vekt. Av råstoffet vert det produsert krabbeskjell - ein delikatesse som det er stor etterspurnad etter på innanlandsmarknaden.

Fisketilvirkerne ser lyst på framtida. Det skuldast i det vesentlege at råstoffsituasjonen har vore rimeleg bra dei siste to åra, samt at kapitalkostnadane har vorte mindre. Dette har igjen resultert i optimisme og utbygging av kapasiteten i foredlingsleddet.

Leiarane i foredlingsleddet bør ha som målsetjing å auke bearbeidingsverdien av norske fiskeprodukter, og dermed verdiskapinga.

Dernest kan det vere naturleg å gå over til og si litt om råstoffsituasjonen, - eller fiskeflåtens råstoffleveranser i og utafor fylket.

Råstoffsituasjonen/ilandført kvantum

I torskesektoren er det i alt levert i underkant av 49.000 tonn, medan kvantumet i sildesektoren var i overkant av 33.000 tonn.

Innan torskesektoren er fiskeslaga torsk og sei det omsettes mest av. Prosentvis utgjer desse to fiskeslaga i alt 45.5 %. Omtrent 99% av førstehandsomsetninga i torskesektoren skriv seg frå fiskefartøy heimehøyrande i Haram kommune.

I sildesektoren omsettes det mest av lodde og sild. Prosentvis utgjer desse to fiskeslaga omlag 80 % av det totale fangstkvantumet i denne sektoren. All førstehandsomsetninga i sildesektoren kjem frå fartøy heimehøyrande i Haram kommune.

Det totale fangstkvantumet i torske- og sildesektoren (inkl. skaldyr) var på omlag 83.600 tonn rundvekt. Medan den totale førstehandsverdien i fiskeria var på omlag 276,9 millioner kroner.

Over 98% av den totale førstehandsverdien skriv seg frå leveranser av fisk frå fartøy heimehøyrande i Haram kommune.

1993 må stort sett kunne karakteriserast som eit brukbart år for fiskeflåten. Dette gjeld spesielt den konvensjonelle fartøygruppa (banklinefartøya) og torsketrålara. Eit unnatak er industri(nordsjø)trålara, og dei av reketrålara som verken har rekekvote ved Grønland eller anna driftsalternativ.

Innan torskesektoren skuldast betringa av driftsresultatet i dei einstilte fartøygrupper først og fremst auka kvoter.

I tillegg til dei nasjonale fartøykvoter har nokre reiarlag innan trålarflåten og banklineflåten kjøpt kvoter av torsk og hyse på rot frå Russland.

Innan sildesektoren har det også vore ei positiv utvikling. Ved auka kvoter og moglegheit for fangst innan fleire av fiskeria (lodde, sild, makrell m.v.), vart det jamt over eit godt år for ringnotfartøya.

Fiskeoppdrett

Ved utgangen av 1993 var det i alt 15 oppdrettskonsesjonar for laks og aure i distriktets 5 kommuner, 8 for matfiskeoppdrett og 7 for produksjon av settefisk.

Av dei 7 settefiskanlegga i distriktets kommuner var det 4 anlegg som hadde produksjon i meldingsåret. Medan det av alle matfiskanlegga var registrert full produksjon på 7 anlegg.

Lønsemda i oppdrettsnæringa(laks og aure) har forbetra seg monaleg frå 1992 til 1993.

Når det gjeld produksjon av settefisk er det gledelig å registrere at etterspurnaden etter smolt/settefisk har auka. Dette har igjen resultert i at salget er gått opp, samt at det har vore ein oppgang i salgsprisen pr. stk. solgt settefisk. Ein annan viktig ting er at gjennomsnittlege produksjonskostnader pr. stk. settefisk er redusert i det same tidsrommet.

Produksjonen av laks og aure har auka monaleg frå 1992 til 1993. Dette som følgje av større etterspurnad etter fisk i marknaden.

Andre marine fiskearter

Ved utgangen av 1993 var det i alt registrert 8 konsesjonar for oppdrett av andre marine fiskearter enn laks og aure. Det er ein konsesjon (1000 kbm.) mindre samanlikna med i fjor. Det skuldast at det i perioden var eitt anlegg for oppdrett av ål som avvikla produksjonen.

Samla oppdrettsvolum var på 21.600 kbm. Berre 4 av dei 8 anlegga var i drift i meldingsåret, 1 anlegg som driv med oppdrett av kveite, 1 anlegg for oppdrett av piggvar og 2 anlegg for oppdrett av torsk.

Kravet til igangsetjing av verksemda innan to år vil nok føre til inndraging av fleire konsesjonar med det første.

Oppdrett av andre marine fiskearter har hittil ikkje gjeve anlegga den innteninga som ein hadde forventa. Dermed kan ein au rekne med at nokre av anlegga som no er i drift vil bli tvungne til å leggje ned verksemda på grunn av svak innteningsevne.

Skaldyr

Når det gjeld oppdrett av skaldyr (østers) var det i alt registrert 7 konsesjonar. Medan det i fjor var registrert 13 konsesjonar. Årsaken til reduksjonen i talet på skjeldyrkingsanlegg er i det vesentlege inndraging av konsesjonar på grunn av manglande aktivitet/produksjon, samt nedlagte anlegg.

I meldingsåret har det ikkje vore hausta inn østers frå anlegga, etter det ein har kjennskap til, og det er hittil heller ikkje sett ut nytt parti med østersyngel i området.

Det er ikkje særleg stort håp om at denne forma for havbruk vil ekspandere i næraste framtid. Undersøkingar blant skjeldyrkarane i distriktet syner at fleire anlegg er under avvikling. Viktigste årsak er problemer med å få lønsemd av verksemda. Difor er det rimeleg grunn å tru at inndraging av konsesjonar innan skaldyroppdrett vil halde fram i 1994.

Interessante hendingar

I 1993 har det vore vesentleg nedgang i rentenivået i norske banker. Nedgangen i rentenivået for norske kronelån er blitt ein viktig faktor som kan bidra til auka lønsemd og auka investeringar i fiskeflåten.

I byrjinga av året var renta i Fiskarbanken på 11,5 %. Frå 1. juli var den gått ned til 10,5 %. Og frå 1. januar 1994 er den nominelle renta i Statens Fiskarbank fastsetje til 9,5 %.

Utruleg nok har nedgangen i rentenivået i private banker vore større enn i Fiskarbanken. Dermed har ein fått den situasjonen at renta i Fiskarbanken er blitt høgare enn det som no tilbys i det private lånemarked.

På grunn av at Fiskarbanken ikkje kan tilbyde konkurransedyktige rentevilkår har ein registrert at fleire av bankens solide kunder har konvertert sine fartøylån i private banker. Kor lenge denne situasjonen vil vedvare er ikkje så godt å si; men det er "ting" som tyder på at rentenivået i Fiskarbanken vil på litt sikt verte lik renta i det private lånemarked.

Kystsoneplanlegging

I dei fleste kommunane i dette distriktet er ein i meir eller mindre grad igang med arealplanlegging i kystsona. Dette skjer vanlegvis i samband med utarbeiding av kommuneplan, og der ein kystsoneplan vert inkorporert som ein delplan til kommuneplanen. Rauma og Vestnes er dei to kommunane i distriktet som er komme lengst i arbeidet med arealplanlegginga i sjøområda.

Fiskerihamnesaker

Siste byggjestrinn for Austnes fiskerihamn var gjort ferdig før årsskiftet 1992/93.

Hamna er etter siste utbyggingstrinn godt tenleg til fiskeriformål. Men på grunn av liten fiskeriaktivitet i området er hamna hittil lite brukt av fiskebåtar.

Av større fiskerihamnesaker er det no utbygging av fiskerikai på Fjørtoft som står for tur. Det er imidlertid usikkert når tid Kystverket skal setja i gang med dette utbyggingsprosjektet.

Utbygging av fiskerikai er viktig for å halde oppe og utvikle vidare fiskerimiljøet på Fjørtoft. Difor bør ein ha som målsetjing å setja i gang den planlagte utbygginga av fiskerikai så snart som mogleg.

Samarbeidstiltak

Med bakgrunn i eit initiativ frå Norges Fiskarlag, blei det i august 1992 starta opp med prosjektet "Samdriftskontor for fiskarar". Meininga med prosjektet var å etablere samdriftskontor mellom fleire fartøy for å ivareta og styrke den administrative delen av drifta til reiarlaga, i første rekkje hos kystfiskefartøy.

Men undersøkingar viser at det er liten interesse blant fiskarane for etablering av samdriftskontor. Ein årsak til det kan vere at fiskarane her i distriktet bruker eksisterande regnskapskontor. Og det er allereie etablert eit ganske godt tilbod innanfor dette arbeidsfeltet, - både for kyst- og havfiskeflåten. Nokre av reiarlaga innanfor havfiskeflåten har også etablert sine egne administrasjonsavdelingar.

Fiskeriutdanning

Det er ikkje oppretta tilbod om fiskeriutdanning korkje i ungdomsskulen eller i den vidaregåande skulen i dette distriktet.

Men gjennom fagopplæringskontoret i Møre og Romsdal er ein blitt orientert om etablering av fagutdanning for fiskarar. I 1993 kunne vante fiskarar i fylket begynne på teoridelen (yrkeslærekurs) til fagprøven. Kurset er på 456 timer, og dei er lagt til vidaregåande skular i distrikter som har fiskerifaglege studieretningar.

Siste nytt innanfor fagutdanning for fiskarar er igangsetjing av 40 timers praksiskurs i grunnpraksis for fiskeindustrifaget. Kurset er meint å vere for kandidater som har godkjent yrkesteori for fagprøven, men som mangler deler av praksiskravet for påmelding.

Men trass i etableringa av dette undervisningstilbodet vart det ikkje avvikla kurs på grunn av at det var påmeldt for få kursdeltakarar.

Ein trur likevel at interessen for fagutdanning for fiskarar vil auke etter kvart som undervisningstilbodet vert betre kjent ute blant aktørane innan næringa. Det vert difor viktig at ein held fram med spreing av informasjon om kurstilbodet.

Sikkerhetsopplæring for fiskarar

I meldingsåret vart det arrangert to vellykka sikkerhetskurs for fiskarar, h.h.v. i veke 9 og veke 19.

Kurset vart avvikla i Brattvåg med 14 deltakarar og i Søvik med heile 25 deltakarar.

I Brattvåg var det 4 kvinner som deltok på kurset, medan det i Søvik var 1 kvinneleg deltakar.

Ein annan form for "sikkerhetsopplæring for fiskarar" går føre seg ved rettleiarkontoret - ved spreing av informasjon og utdeling av stabilitets-plakatar til fartøyeigarar.

3. SYSSELSETTINGA I FISKERINÆRINGA

3.1. Syssselsetting i fisket

Fiskarmanntalet brukes som indikator på syssselsettinga innan fisket. Fiskarmanntalet omfatter personar som driv sjøfiske, kval- eller selfangst. Medrekna er også mannskap på fiskebåtar sjølv om dei ikkje tek direkte del i fisket, t.d. stuertar, maskinistar m.v.

Reglane for oppsett av fiskarmanntalet er endra etter lov av 11.juni 1982 om rettleiingstenesta i fiskerinæringa. Forskrifter fastsatt 26. september 1983 av Fiskeridepartementet set bestemte krav til tid i fiske og til minimum inntekt frå fiske.

Manntalet skal vere organisert i to deler, blad A og blad B. Blad A skal vere eit register over personar som har fiske eller fangst som biyrke. Blad B skal vere eit register over personar som har fiske eller fangst som hovudyrke.

Fiskarmanntalet

I nedanstående tabeller er fiskarmanntalet oppsett for kvar kommune i rettleiardistriktet og syner manntalsførde fiskarar fordelt på aldersgrupper og fiske eller fangst som levevei i tidsrommet 1991 til 1993. Tala referer til 31.12. kvart år.

Tabell 3.1.1.: Fiskarmanntalet i Haram kommune - fiskarar fordelt etter aldersgrupper og fiske som levevei i tidsrommet 1991 til 1993.

År	Inn- deling	15-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70...	Totalt
91	Blad A			1	1	6	26	39	73
	Blad B	37	132	79	65	42	24	1	380
	Totalt	37	132	80	66	48	50	40	453
92	Blad A			1	1	5	26	42	75
	Blad B	32	142	80	58	47	21	1	381
	Totalt	32	142	81	59	52	47	43	456
93	Blad A					2	30	48	80
	Blad B	29	125	70	56	48	19		347
	Totalt	29	125	70	56	50	49	48	427

Kommentarer

Som det går fram av tabell 3.1.1. har det i Haram kommune vore ein reduksjon i talet på manntalsførde fiskarar på blad B med i alt 34 det siste året, medan talet på fiskarar på blad A auka med 5. Av det totale talet på fiskarar registrert på blad A og blad B i 1993 er 36 % under 30 år, medan det i fjor på same tid var over 38% i denne aldersgruppa.

Tabell 3.1.2.: Fiskarmanntalet i Skodje kommune - fiskarar fordelt etter aldersgrupper og fiske som levevei i tidsrommet 1991 til 1993.

År	Inn- deling	15-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70...	Totalt
91	Blad A				1	1	2	2	6
	Blad B	2	13	12	8	5			40
	Totalt	2	13	12	9	6	2	2	46
92	Blad A					1	1	2	4
	Blad B	1	17	9	8	5	1		41
	Totalt	1	17	9	8	6	2	2	45
93	Blad A					1	2	2	5
	Blad B	2	22	10	9	5			48
	Totalt	2	22	10	9	6	2	2	53

I Skodje kommune auka det totale talet på manntalsførde fiskarar frå 45 i 1992 til 53 i 1993. Aukinga skjer hovudsakleg på B-lista. Av alle manntalsførde fiskarar i 1993 er 45 % under 30 år, medan det i fjor på same tid var 40 %.

Tabell 3.1.3.: Fiskarmanntalet i Vestnes kommune - fiskarar fordelt etter aldersgrupper og fiske som levevei i tidsrommet 1991 til 1993.

År	Inn- deling	15-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70...	Totalt
91	Blad A			1		2	6	1	10
	Blad B	20	68	31	9	5	3		136
	Totalt	20	68	32	9	7	9	1	146
92	Blad A			1		1	6	2	10
	Blad B	16	73	33	9	5	2		138
	Totalt	16	73	34	9	6	8	2	148
93	Blad A			1			7	2	10
	Blad B	10	66	31	8	6	3		124
	Totalt	10	66	32	8	6	10	2	134

Talet på registrerte fiskarar på B-lista i Vestnes er redusert med 14 det siste året. Totalt sett for A- og B-manntalet utgjorde aldersgruppa under 30 år heile 56.7 % i meldingsåret. Det er omtrent det same prosenttalet som året før.

Tabell 3.1.4.: Fiskarmanntalet i Rauma kommune - fiskarar fordelt etter aldersgrupper og fiske som levevei i tidsrommet 1991 til 1993.

År	Inn- deling	15-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70...	Totalt
91	Blad A					1	2		3
	Blad B	3	15	3	2	1			24
	Totalt	3	15	3	2	2	2		27
92	Blad A					1	2		3
	Blad B	1	19	5	2	1			28
	Totalt	1	19	5	2	2	2		31
93	Blad A				1				1
	Blad B		19	5	2	2	1		29
	Totalt		19	5	3	2	1		30

I Rauma kommune har talet på manntalsførde fiskarar halde seg nokså stabilt dei siste 3 åra. Aldersgruppa under 30 år utgjorde totalt sett bortimot 63 % i meldingsåret.

I Ørskog kommune er det berre registrert eit lite antal fiskarar. Til saman var det i denne kommunen 8 manntalsførde fiskarar i meldingsåret, og det er likt med det som var i fjor på same tid.

3.2. Syssetting i foredlingsleddet

Tabell 3.2.1.: Syssetting i foredlingsleddet i Haram.

År	Heltidstilsette			Deltidstilsette			Antal årsverk		
	Menn	Kvinner	Tot.	Menn	Kvinner	Tot.	Menn	Kvinner	Tot.
91	40	24	64	20	41	61	44	40	84
92	39	24	63	20	41	61	42	39	81
93	46	25	71	20	42	62	51	38.5	90

I begrepet heltidstilsette regnes personar som er i arbeid ved eit av kommunens foredlingsanlegg i minst 10 mnd. pr. år. Arbeidsfritt som fylgje av produksjonsstopp regnes ikkje som fradrag i denne samanheng.

Siste året er det 8 foredlingsanlegg som har vore i drift, og sysselsettinga innan foredlingsleddet utgjer i alt 90 årsverk.

Av samla årsverk i foredlingsleddet utgjer kvinnelege arbeidstakarar ca. 43 % i meldingsåret, medan det i fjor var 48 %.

Aukinga i talet på sysselsatte i foredlingsleddet i 1993 skuldast at anlegga har hatt god tilgang på fiskeråstoff.

3.3. Sysselsetting i oppdrettsnæringa

Tabell 3.3.1.: Sysselsetting i oppdrettsnæringa i Haram, Skodje, Ørskog, Vestnes og Rauma. 1988 - 1993.

År	Heltidstilsette			Deltidstilsette			Antal årsverk		
	Menn	Kvinner	Tot.	Menn	Kvinner	Tot.	Menn	Kvinner	Tot.
88	22		22	17	17	34	26	5	31
89	21		21	12	17	29	24	7	31
90	26		26	17	17	34	32	9	41
91	28		28	18	21	39	36	10	46
92	48	1	49	20	22	42	58	11	69
93	46	1	47	20	21	41	56.5	11	67

* Frå 1992 vart Rauma kommune innlemma i distriktet.

Oppdrettsnæringa i dette distriktet sysselsatte i 1993 i alt 88 personar på heil- og deltid, og det tilsvarear omtrent 67 årsverk.

Av samla årsverk i oppdrettsnæringa utgjer kvinnelege arbeidstakarar ca. 16 % i meldingsåret, og det er likt med i fjor.

Talet på sysselsatte i oppdrettsnæringa i meldingsåret og året før har halde seg ganske stabilt.

Den lille nedgangen i talet på årsverk i meldingsåret skuldast at det er 1 bedrift som ikkje har hatt produksjon.

Aukinga i talet på sysselsatte i oppdrettsnæringa i 1992 skuldast i det vesentlege at Rauma kommune vart innlemma i distriktet dette året.

4. FISKEFLÄTEN

4.1. Merkeregisteret

Tabell 4.1.1.: Merkerregisteret pr. 31.12.93 i Haram.

Lengde i meter	Antal fartøy			
	Status 01.01.	Avgang	Tilgang	Status 31.12.
0,00 - 4,99	1	0	0	1
5,00 - 9,99	43	4	2	41
10,00 - 14,99	15	1	3	17
15,00 - 19,99	0	0	0	0
20,00 - 29,99	0	0	0	0
30,00 - over	21	1	0	20
Totalt	80	6	5	79

Kjelde: Fiskeridirektoratet.

Tabell 4.1.2.: Fiskefläten i Haram - aldersfordeling.

Lengde i meter	Totalt	Byggeår					Et.79	Uoppgitt
		00-49	50-59	60-69	70-79			
0,00 - 4,99	1	0	1	0	0	0	0	
5,00 - 9,99	41	0	4	3	17	16	1	
10,00 - 14,99	17	3	3	0	5	5	1	
15,00 - 19,99	0	0	0	0	0	0	0	
20,00 - 29,99	0	0	0	0	0	0	0	
30,00 - over	20	0	0	5	8	7	0	
Totalt	79	3	8	8	30	28	2	

Kjelde: Fiskeridirektoratet.

Kommentarer til fartøyutviklinga

Utviklinga i talet på merkerregistrerte fiskefartøy i distriktet har vore stabil i meldingsåret. Totalt var det per 31.12. registrert 109 fartøy. Av desse er det 79 fartøy som soknar til Haram kommune.

I neste avsnitt kan det vere av interesse å si litt meir om utviklinga innan fiskefläten i kommunane i distriktet. I denne samanheng er det interessant å sjå både på utviklinga i talet på fartøy, samt aldersstrukturen på fartøya i fiskefläten.

Haram:

Som det framgår av tabell 4.1.1. er det i Haram pr. 31.12.93 registrert i alt 79 fartøy. Dette er eitt fartøy mindre samanlikna med i fjor.

Tilnærmet 47 % av fiskeflåten består av fartøy i storleiksgruppa over 10 meter, medan 25 % av fartøya er i gruppa over 30 meter. Desse er alle havgåande fartøy samansett av bl.a: fabrikktrålarar, ferskfisk- og industritrålarar, ringnotfartøy og banklinefartøy (autolinefartøy).

Når det gjeld aldersfordelinga i tabell 4.1.2. er 73 % av fiskeflåten bygd etter 1970, og det er ein auke på 1 % samanlikna med året før.

Av i alt 20 fartøy i storleiksgruppa over 30 meter, finn ein at 15 fartøy er bygd etter 1970. Dette tilsvarer 75 % av fartøya i denne storleiksgruppa. Dette er omtrent same %-vis fordeling som i fjor.

Haram kommune har ein stor og variert fiskeflåte. Både standard og alderssamansetning har stort sett utvikla seg i positiv retning dei siste 10 åra. Dette skuldast at reiarlaga i kommunen jamt over har vore flinke til å foreta ombygging og modernisering av båtane. Likevel vil det i nærmaste framtid vere behov for ytterlegare fornying av flåten. Og då tenkjer ein her særleg på bygging av nye havgåande båtar. Dette for å ikke verte akterutsegla i konkurransen med andre nasjoner som det er naturleg å samanlikne seg med.

Skodje, Ørskog, Vestnes og Rauma:

Ser ein på dei øvrige kommunane i distriktet finn ein at det har vore ein auke i talet på merkeregistrerte fartøy i meldingsåret. I alt var auken på 4 fartøy.

I Skodje var det pr. 31.12. registrert i alt 9 fartøy. Dette er 3 fartøy meir enn året før. Berre eitt av fartøya var over 10 meter lengde. Alle desse fartøya var bygd etter 1970.

I Ørskog var det pr. 31.12. berre eitt merkeregistrert fartøy. Det er det same som året før. Fartøyet var under 10 meter lengde og bygd etter 1970.

I Vestnes var det pr. 31.12. registrert i alt 15 fartøy, og dette er det same som året før. 12 av fartøya var under 10 meter lengde. Tilnærmet 67 % av fartøya var bygd etter 1970.

I Rauma var det pr. 31.12. registrert i alt 5 fartøy, og dette er eitt fartøy meir enn året før. Alle fartøya var under 10 meter lengde, og 4 fartøy var bygd etter 1970.

Når det gjeld sjarkflåten bør ein ha som målsetjing å legge forholda til rette sånn at ungdomen også finn det attraktivt å satse på denne fartøygruppa.

4.2. Konsesjonsbildet for kommunane

Tabell 4.2.1.: Kommunevis fordeling av konsesjonar og fiskeløyve i distriktet pr. 31.12.93.
Kjelde: Fiskeridirektoratet.

Kommune	TORS	VASS	INDU	REKE	RING	LODD	KOLM	SNUR	BRIS	NSJØ	SUM
Haram	4	2		2	3	2	3			3	19
Skodje											
Ørskog											
Vestnes											
Rauma											
Totalt	4	2		2	3	2	3			3	19

TORS: Torsketrålkonsesjon

VASS: Løyve til å drive trålfiske etter vassild

INDU: Industritrålkonsesjon

LODD: Løyve til trålfiske etter lodde og polartorsk

KOLM: Løyve til avgrensa tråling etter kolmule

REKE: Rekekonsesjon

RING: Ringnotkonsesjon

BRIS: Brislingløyve

SNUR: Snurrevad

NSJØ: Nordsjøtrålkonsesjon

Kommentarer til konsesjonane

Av tabell 4.2.1. ser ein at i Haram kommune var det pr. 31.12. registrert i alt 19 konsesjonar. Det er 12 fiskefartøy som har desse konsesjonane.

Medan det i fjor til same tid var registrert i alt 22 konsesjonar fordelt på 13 fiskefartøy.

Årsaka til reduksjonen i talet på konsesjonar i Haram skuldast avgang på eitt større ringnotfartøy i meldingsåret. Fartøyet vart selt til utlandet. Fiskeridirektøren har trass i dette gjeve førehandstilsegn om at reiarlaget kan gjera rekning med å få utskiftingsløyve for fartøyet.

Dei øvrige kommunane i distriktet har ikkje fiskekonsesjonar.

5. FOREDLINGSLEDDET

5.1. Fiskebedriftene

Tabell 5.1.1.: Antal tilverkningsverksemder (landanlegg) pr.
31.12.93.

Kommune	Total	Fersk- fisk pakking	Filet Frys	Tørr- fisk	Salt- fisk	Klipp- fisk	Røyking	Silde- salting
Haram	8	5	7	4	7	4	1	2
Skodje	1	1	1	-	-	-	-	-
Ørskog	1	1	1	-	-	-	1	-
Vestnes	-	-	-	-	-	-	-	-
Rauma	-	-	-	-	-	-	-	-
I alt	10	7	9	4	7	4	2	2

Tabell 5.1.1. syner talet på tilverkningsverksemder og dei vanlegaste produksjonsformer i distriktet.

Det er i alt 10 fiskeforedlingsanlegg. Av desse er 4 anlegg tilknytt oppdrettsverksemd. Av tabellen kan ein elles sjå at av dei 10 fiskeforedlingsanlegga i distriktet finns det 8 anlegg i Haram.

Bedriftene i distriktet er lokalisert slik:

Brattvåg: Rognes Fisk, adr. Brattvåg
Gjendemsjø Marketing A/S, adr. Brattvåg
Hellandshamn: Vestre Seafood A/S, adr. Brattvåg
Grytestranda: Grytestranda Fiskeindustri A/S, adr. Vatne
Ingolf Engeset A/S, adr. Vatne
Lepsøy: Lepsøy Fiskeindustri A/S, adr. Kjerstad
Fjørtoft: Arne O. Fjørtoft, adr. Fjørtoft
Flemsøy: Karsten Flem A/S, adr. Longva
Stette i Skodje: Stettefisk A/S, adr. Skodje
Sjøholt i Ørskog: Sunnmøre Røykeri A/S, adr. Sjøholt

5.2. Råstoff, produksjon

Fiskeindustrianlegga omsatte torske- og sildefisk for bortimot 140 mill. kroner i meldingsåret. Mesteparten av ilandført fiskeråstoff i torskesektoren vert foredla til saltfisk og klippfisk. Noko av råstoffet vert også filetert og fryst ombord i fartøya og deretter eksportert direkte til utlandet.

I sildesektoren vert mesteparten av fiskeråstoffet fryst rund, salta i tønner og eksportert til utlandet. Berre ein liten del av silderåstoffet vert foredla til ferdigvare i distriktet.

Ein av fiskebedriftane i vårt distrikt driv med foredling av krabbe. Bedriften har eit årleg innkjøp av råstoff på omlag 50 tonn krabbe, rekna rund vekt. Av råstoffet vert det produsert krabbeskjell - ein delikatesse som det er stor etterspurnad etter på innanlandsmarknaden.

Fisketilvirkerne ser lyst på framtida. Det skuldast i det vesentlege at råstoffsituasjonen har vore rimeleg bra dei siste åra, samt at kapitalkostnadane har vorte mindre. Dette har igjen resultert i optimisme og utbygging av kapasiteten i foredlingsleddet.

Leiarane i foredlingsleddet bør ha som målsetjing å auke bearbeidingsverdien av norske fiskeprodukter, og dermed verdiskapinga.

Dernest kan det vere naturleg å gå over til og si litt om råstoffsituasjonen, - eller fiskeflåtens råstoffleveranser i og utafor fylket.

6. RASTOFFSITUASJONEN/ILANDFØRT KVANTUM

6.1. Fiskeflåtens leveringer

Tabell 6.1.1.: Torskesektoren 1993

Fiskeslag	Kvantum tonn rundvekt	Prosent
Tosk	7.961	16,3
Sei	14.255	29,2
Hyse	2.362	4,8
Lange/brosme	4.535	9,3
Flatfisk	1.430	2,9
Annet	18.224	37,4
Totalt	48.767	100 %

Tabell 6.1.2.: Sildesektoren 1993

Fiskeslag	Kvantum tonn rundvekt	Prosent
Lodde	16.232	48,5
Sild/brisling	10.896	32,6
Makrell	6.323	18,9
Totalt	33.451	100 %

I tillegg til ovennevnte fiskeslag har flåten i distriktet levert omlag 1.400 tonn skaldyr, vesentleg reker.

Tabell 6.1.1. og -2 viser kva distriktets fiskeflåte har levert av fangster innan torske- og sildesektoren.

I torskesektoren er det i alt levert i underkant av 49.000 tonn, medan kvantumet i sildesektoren var i overkant av 33.000 tonn.

Kvantumstala i tabellane viser at det innan torskesektoren er fiskeslaga torsk og sei det omsettes mest av. Prosentvis utgjer desse to fiskeslaga i alt 45.5 %. Omtrent 99% av førstehandsomsetninga i torskesektoren skriv seg frå fiskefartøy heimehøyrande i Haram kommune.

I sildesektoren omsettes det mest av lodde og sild. Prosentvis utgjer desse to fiskeslaga omlag 80 % av det totale fangstkvantumet i denne sektoren. All førstehandsomsetninga i sildesektoren kjem frå fartøy heimehøyrande i Haram kommune.

Det totale fangstkvantumet i torske- og sildesektoren (inkl. skaldyr) var på omlag 83.600 tonn. Medan den totale førstehandsverdien i fiskeria var på omlag 276,9 millioner kroner.

Over 98% av den totale førstehandsverdien skriv seg frå leveranser av fisk frå fartøy heimehøyrande i Haram kommune.

1993 må stort sett kunne karakteriserast som eit brukbart år for fiskeflåten. Dette gjeld spesielt den konvensjonelle fartøygruppa (banklinefartøya) og torsketrålalarane. Eit unnatak er industri(nordsjø)trålalarane, og dei av reketrålalarane som verken har rekekvote ved Grønland eller anna driftsalternativ.

Innan torskesektoren skuldast betringa av driftsresultatet i dei einskilde fartøygrupper først og fremst auka kvoter.

I tillegg til dei nasjonale fartøykvoter har nokre reiarlag innan trålarflåten og banklineflåten kjøpt kvoter av torsk og hyse på rot frå Russland.

Innan sildesektoren har det også vore ei positiv utvikling. Ved auka kvoter og moglegheit for fangst innan fleire av fiskeria (lodde, sild, makrell m.v.), vart det jamt over eit godt år for ringnotfartøya.

Når det derimot gjeld reketrålalarane har de hatt eit relativt svakt driftsresultat på grunn av låge priser på reke.

Industrietrålalarane har også hatt eit svakt driftsresultat trass i at det var ilandført eit rimeleg bra kvantum med seiråstoff. Det skuldast først og fremst at det var jamt over låge gjennomsnittsprisar på seien.

Men sjølv om det finns unnatak og variasjoner m.o.t. lønsemda innanfor dei ulike fartøygruppene, må ein likevel beteikna utviklinga i fiskeflåten som positiv i meldingsåret.

Ein annan viktig ting som gjer at fartøya kjem ut med eit rimeleg bra driftsresultatet, kan tilskrivast nedgangen i rentekostnader i 1993. Dette gjeld då særleg fartøy med store banklån.

7. FISKEOPPDRETT/AKVAKULTUR

7.1. Oppdrett av matfisk og settefisk (laks og aure)

Tabell 7.1.1.: Matfiskkonsesjonar pr. 31.12.93.

Kommune	Antal	Oppdrettsvolum (m3)	Endring i oppdrettsvolum frå 01.01.93 til 31.12.93
Haram	4	48.000	12.000
Skodje	2	26.000	-
Ørskog	1	12.000	-
Vestnes	0	-	-
Rauma	1	12.000	-
Totalt	8	98.000	12.000

Tabell 7.1.2.: Konsesjonar for settefisk (smolt) pr. 31.12.93.

Kommune	Antal	Kapasitet settefisk x 1.000 stk.	Endring 1000 stk. frå 01.01.93 til 31.12.93
Haram	2	515	-
Skodje	1	150	-
Ørskog	0	-	-
Vestnes	1	1.000	-
Rauma	3	1.400	-500
Totalt	7	3.065	-500

Kommentarer

Tabell 7.1.1. viser at oppdrettsvolumet for matfiskoppdrett auka med 12.000 kbm. Årsaken er at det i 1993 er flytta ein matfisk-konsesjon til Haram frå Sula kommune.

På grunn av to-årsfristen i konsesjonsvilkåra (om igangsetting av verksemda) vart eitt settefiskanlegg sletta i konsesjonsregisteret i meldingsåret. Dermed vart det ein reduksjon i settefiskkapasiteten på 500.000 stk. settefisk. Det er vist i tabell 7.1.2.

I tillegg til ovannemnte mat- og settefiskanlegg er det i Rauma kommune i drift 2 stamfiskanlegg med oppdrettsvolum på 1050 kbm. Det eine av desse er tilknytta Direktoratet for naturforvaltning i Trondheim.

Ved utgangen av 1993 var det i alt 15 oppdrettskonsesjonar for laks og aure i distriktets 5 kommuner, 8 for matfiskoppdrett og 7 for settefisk.

Desse konsesjonane er lokalisert slik:

Matfisk:

- Haram: 1. Vestrefjord Fisk A/S, Medøya og Skosteinbukta, Haram kommune. Gudmundset, Skodje kommune.
2. A/S Sølvfisk, Longvafjorden, Håneset, Austnes, Haram kommune.
3. A/S Gladlaks, Bratteberget, Rogne, Haram kommune, Eggløysa, Sandøy kommune.
4. Bio A/S, Bratteberget, Rogne, Austnes, Haram kommune.
- Skodje: 5. Mauren Laks A/S, Mauren, Skodje kommune, Volstadvika og Dalsvika, Ålesund kommune, Medøya og Skosteinbukta, Haram kommune.
6. Marius Eikremsvik A/S, Gudmundset, Bytingsneset, Skodje kommune.
- Ørskog: 7. Oppdrettslaks A/S, Apalset, Lisetvik, Ørskog kommune, v/Gjerset i Grytafj. i Haram kommune.
- Rauma: 8. Rauma Laks A/S, Sandnes, Lybergsvikbukta, Hunnesbukta, Rauma kommune.

Settefisk:

- Haram: 1. Vestrefjord Fisk A/S, Vestrefjorden, v/Eik
2. Anne Kristin Drønnesund Tettli, Alvestadbukta, v/Sotåa
- Skodje: 3. Glomset Fiskeoppdrett A/S, Honningdalsvågen, v/Glomset
- Vestnes: 4. Sætre Settefisk A/S, Tresfjorden, v/Daugstad
- Rauma: 5. Rauma Settefisk A/S, Vågstranda, v/Reistad
6. Hjelvik Settefisk A/S, Hjelvikbukta, v/Hjelvik
7. Hamre Settefisk A/S, Rødvenfjorden, v/Hamre

Av dei 7 settefiskanlegga i distriktets kommuner var det 4 anlegg som hadde produksjon i meldingsåret. Medan det av alle matfiskanlegga var registrert full produksjon på 7 anlegg.

Lønsemda i oppdrettsnæringa(laks og aure) har forbetra seg monaleg frå 1992 til 1993.

Når det gjeld produksjon av settefisk er det gledelig å registrere at etterspurnaden etter smolt/settefisk har auka. Dette har igjen resultert i at salget er gått opp, samt at det har vore ein oppgang i salgsprisen pr. stk. solgt settefisk. Ein annan viktig ting er at gjennomsnittlege produksjonskostnader pr. stk. settefisk er redusert i det same tidsrommet.

Produksjonen av laks og aure har auka monaleg frå 1992 til 1993. Dette som følgje av større etterspurnad etter fisk i marknaden.

Matfiskproduksjonen for 3 kommuner i distriktet er vist i tabellen under.

Tabell 7.1.3.: Viser produksjonskvantum og verdi av laks for 1993 fordelt på kommuner i rettleiardistriktet.

Kommune	Antall anlegg	Kvantum (tonn)	Verdi (mill.kr.)
Haram	4	1.030	30,9
Skodje	2	641	18,8
Ørskog	1	265	7,8
Sum	7	1.936	57,5

7.2. Oppdrett av andre marine fiskearter og skjeldyrking

Tabell 7.2.1.: Konesjonar for andre marine fiskearter og skaldyr fordelt på kommuner pr. 31.12.93.

Kommune	Andre marine fiskearter					Skaldyr		
	Ant.	Torsk	Kveite/ piggvar	Sjørøye	Ål Volum (m3)	Ant.	Areal (dekar)	
Haram	5	1	4	-	-	6.000	5	20
Skodje	-	-	-	-	-	-	-	-
Ørskog	-	-	-	-	-	-	1	1,5
Vestnes	-	-	-	-	-	-	-	-
Rauma	3	2	1	-	-	15.600	1	4
Totalt	8	3	5	-	-	21.600	7	25,5

Andre marine fiskearter

Ved utgangen av 1993 var det i alt registrert 8 konsesjonar for oppdrett av andre marine fiskearter enn laks og aure. Det er ein konsesjon (1000 kbm.) mindre samanlikna med i fjor. Det skuldast at det i perioden var eitt anlegg for oppdrett av ål som avvikla produksjonen.

Samla oppdrettsvolum var på 21.600 kbm. Berre 4 av dei 8 anlegga var i drift i meldingsåret, 1 anlegg som driv med oppdrett av kveite, 1 anlegg for oppdrett av piggvar og 2 anlegg for oppdrett av torsk.

Kravet til igangsetting av verksemda innan to år vil nok føre til inndraging av fleire konsesjonar med det første.

Oppdrett av andre marine fiskearter har hittil ikkje gjeve anlegga den innteninga som ein hadde forventa. Dermed kan ein au rekne med at nokre av anlegga som no er i drift vil bli tvungne til å leggje ned verksemda på grunn av svak innteningsevne.

Skaldyr

Når det gjeld oppdrett av skaldyr (østers) var det i alt registrert 7 konsesjonar. Medan det i fjor var registrert 13 konsesjonar. Årsaken til reduksjonen i talet på skjeldyrkingsanlegg er i det vesentlege inndraging av konsesjonar på grunn av manglande aktivitet/produksjon, samt nedlagte anlegg.

I meldingsåret har det ikkje vore hausta inn østers frå anlegga, etter det ein har kjennskap til, og det er hittil heller ikkje sett ut nytt parti med østersyngel i området. Det er ikkje registrert leveranser av noko større mengd dyrka skjel for salg.

Det er ikkje særleg stort håp om at denne forma for havbruk vil ekspandere i næraste framtid. Undersøkingar blant skjeldyrkarane i distriktet syner at fleire anlegg er under avvikling. Viktigste årsak er problemer med å få lønsemd av verksemda. Difor er det rimeleg grunn å tru at inndraging av konsesjonar innan skaldyroppdrett vil halde fram i 1994.

8. ANDRE VERKSEMDER

8.1. Interessante hendingar

I 1993 har det vore vesentleg nedgang i rentenivået i norske banker. Nedgangen i rentenivået for norske kronelån er blitt ein viktig faktor som kan bidra til auka lønsemd og auka investeringar i fiskeflåten.

I byrjinga av året var renta i Fiskarbanken på 11,5 %. Frå 1. juli var den gått ned til 10,5 %. Og frå 1. januar 1994 er den nominelle renta i Statens Fiskarbank fastsatt til 9,5 %.

Utruleg nok har nedgangen i rentenivået i private banker vore større enn i Fiskarbanken. Dermed har ein fått den situasjonen at renta i Fiskarbanken er blitt høgare enn det som no tilbys i det private lånemarked. Fartøy kan no i det private lånemarked tilbys rente på 1. prioritetslån heilt ned i 6,5 % dersom dei har god sikkerhet.

På grunn av at Fiskarbanken ikkje kan tilbyde konkurransedyktige rentevilkår har ein registrert at fleire av bankens solide kunder har konvertert sine fartøylån i private banker. Kor lenge denne situasjonen vil vedvare er ikkje så godt å si; men det er "ting" som tyder på at rentenivået i Fiskarbanken vil på litt sikt verte lik renta i det private lånemarked.

8.2. Kystzoneplanlegging

I dei fleste kommunane i dette distriktet er ein i meir eller mindre grad igang med arealplanlegging i kystsona. Dette skjer vanlegvis i samband med utarbeiding av kommuneplan, og der ein kystzoneplan vert inkorporert som ein delplan til kommuneplanen. Rauma og Vestnes er dei to kommunane i distriktet som er komme lengst i arbeidet med arealplanlegginga i sjøområda.

Meininga er at utarbeidinga av desse planene skal vere fullført våren 1994.

8.3. Fiskerihammesaker

Siste byggjestrinn for Austnes fiskerihamn var gjort ferdig før årsskiftet 1992/93.

Frå Kystverket si side reknast no utbygginga av Austnes fiskerihamn som fullført. Hamna er etter siste utbyggingstrinn godt tenleg til fiskeriformål. Men på grunn av liten fiskeritaktivitet i området er hamna hittil lite brukt av fiskebåtar.

Av større fiskerihammesaker er det no utbygging av fiskerikai på Fjørtoft som står for tur. Det er imidlertid usikkert når tid Kystverket skal setja i gang med dette utbyggingsprosjektet.

Utbygging av fiskerikai er viktig for å halde oppe og utvikle vidare fiskerimiljøet på Fjørtoft. Difor bør ein ha som målsetjing å setja i gang den planlagte utbygginga av fiskerikai så snart som mogleg.

8.4. Samarbeidstiltak

Med bakgrunn i eit initiativ frå Norges Fiskarlag, blei det i august 1992 starta opp med prosjektet "Samdriftskontor for fiskarar". Meininga med prosjektet var å etablere samdriftskontor mellom fleire fartøy for å ivareta og styrke den administrative delen av drifta til reiarlaga, i første rekkje hos kystfiskefartøy.

Etableringa av samarbeidstiltaket skulle m.a.o. ta sikte på felles rekneskapsførsel, ledelse, redusere kostnader m.v. for å oppnå auka lønsemd og meir rasjonell drift av fartøya.

Men undersøkingar viser at det er liten interesse blant fiskarane for etablering av samdriftskontor. Ein årsak til det kan vere at fiskarane her i distriktet bruker eksisterande regnskapskontor. Og det er allereie etablert eit ganske godt tilbod innanfor dette arbeidsfeltet, - både for kyst- og havfiskeflåten. Nokre av reiarlaga innanfor havfiskeflåten har også etablert sine egne administrasjonsavdelingar.

8.5. Fiskeriutdanning

Fiskerirettleiaren har i meldingsåret gått aktivt inn og oppmuntra fiskarane til å styrke sin kompetanse i fiskaryrket ved å ta fiskerifagleg utdanning.

Det er ikkje oppretta tilbod om fiskeriutdanning korkje i ungdomsskulen eller i den vidaregåande skulen i dette distriktet.

Men gjennom fagopplæringskontoret i Møre og Romsdal er ein blitt orientert om etablering av fagutdanning for fiskarar. I 1993 kunne vante fiskarar i fylket begynne på teoridelen (yrkeslærekurs) til fagprøven. Kursa er på 456 timer, og dei er lagt til vidaregåande skular i distrikter som har fiskerifaglege studieretningar.

Siste nytt innanfor fagutdanning for fiskarar er igangsetting av 40 timers praksiskurs i grunnpraksis for fiskeindustrifaget. Kurset er meint å vere for kandidater som har godkjent yrkesteori for fagprøven, men som mangler deler av praksiskravet for påmelding.

Opplæringa skal etter planen skje i produksjonshall ved Ålesund maritime skule. Der tok ein sikte på å gjennomføre praksiskurset etter påske 1993.

Kurset er delt inn i 4 tema:

- 1) kvalitetsbedømming
- 2) råstoffbehandling
- 3) filetering/flekking for hand
- 4) pakking av aktuelle produkt

Ved fiskerikontoret i Brattvåg var det registrert interesse for kurset. Men trass i etableringa av dette undervisningstilbodet vart det ikkje avvikla kurs på grunn av at det var påmeldt for få kursdeltakarar.

Ein trur likevel at interessen for fagutdanning for fiskarar vil auke etter kvart som undervisningstilbodet vert betre kjent ute blant aktørane innan næringa. Det vert difor viktig at ein held fram med spreing av informasjon om kurstilbodet.

8.6. Sikkerhetsopplæring for fiskarar

I meldingsåret vart det arrangert to vellykka sikkerhetskurs for fiskarar, h.h.v. i veke 9 og veke 19.

Kursa vart avvikla i Brattvåg med 14 deltakarar og i Søvik med heile 25 deltakarar.

I Brattvåg var det 4 kvinner som deltok på kurset, medan det i Søvik var 1 kvinneleg deltakar.

Ein annan form for "sikkerhetsopplæring for fiskarar" går føre seg ved rettleiarkontoret - ved spreing av informasjon og utdeling av stabilitets-plakatar til fartøyeigarar.